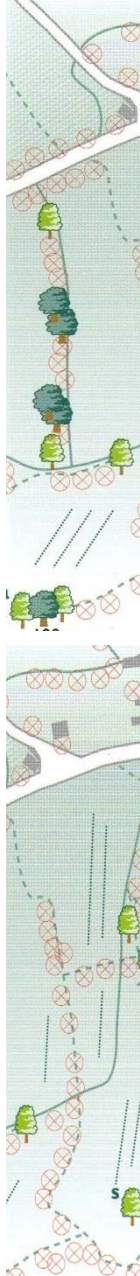


Zapomenutí lesozemědělských kultur v modernizaci 19. století a relikty těchto porostů v krajině

Jana Krčmářová, Ph.D.

Etnologický ústav, AV ČR, v.v.i.

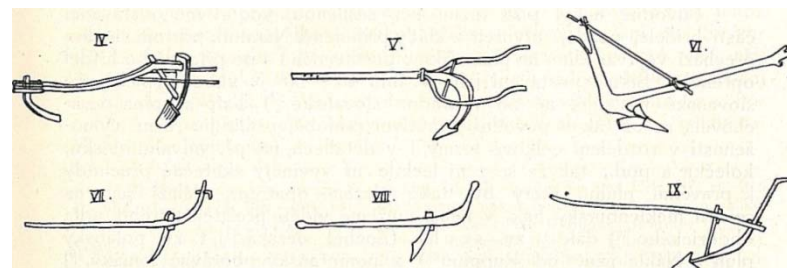
Český spolek pro agrolesnictví



Lesozemědělství jako první zemědělství



Nástrojový aparát prvních zemědělců (mezolit /neolit)

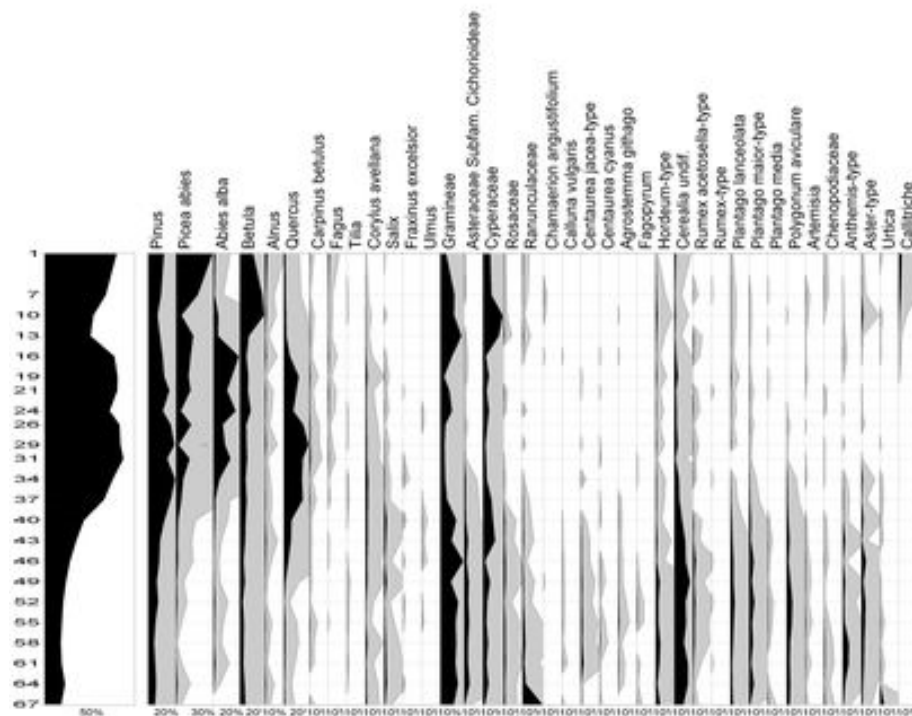


Slovanská rádla 5., 6. stol. – 9. stol.

Středověká vesnice
v pylovém diagramu

Polovina 15.století, zánik vesnice

Kolem vesnice pastevecký a
hodně využívaný les a pole



Smíšené kultury ve středověkých iluminacích



Anglie kolem roku 1500



Anglie 15. století



Itálie 15. století



Jižní Německo 13. století

Relikty tradičního lesozemědělství v Evropě

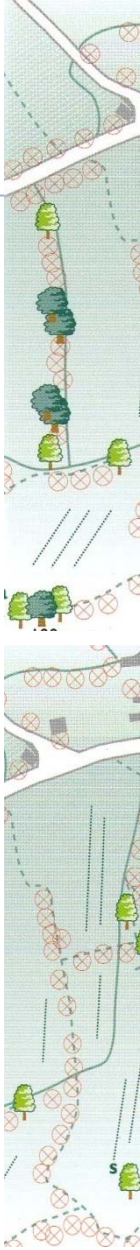
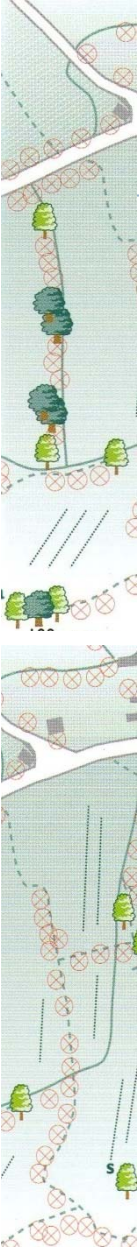


Louky se stromy : *Gehölzwiese* (*Laubwiese*) v němčině - *löväng* ve švédštině - *lehtoniity* ve finštině - *lesolug* v ruštině - *puisniit* v estonštině.

Pastva pod stromy : *dehesas* ve španělštině - *montados* v portugalštině, *kouri* v řečtině - *pascoli arborati* v italštině

Další : *hedgerows* (UK) - *Streuobst* (Německo, Rakousko)



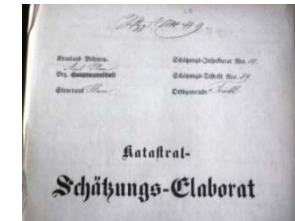
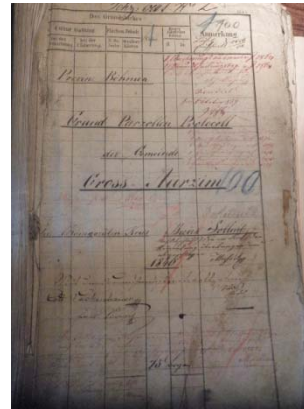


Co v Čechách? Bylo lesozemědělství? Jaké?



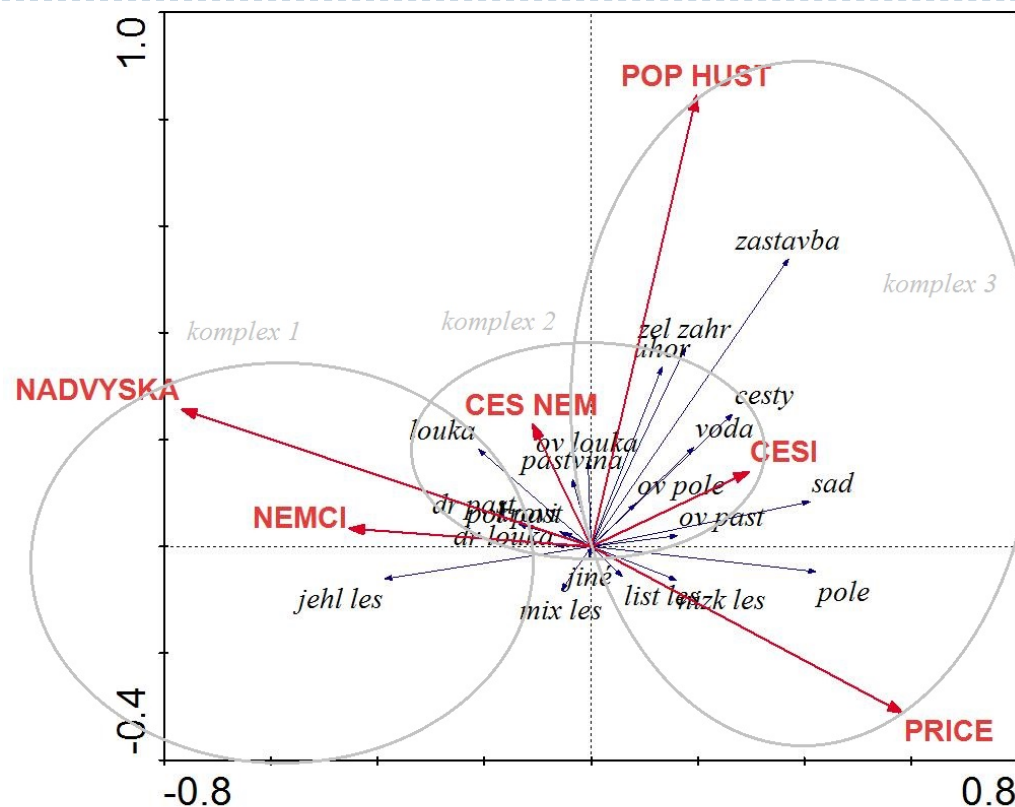
A vertical strip of a map showing a road, trees, and a dashed line. The road is a light-colored path with a dashed line running alongside it. There are several green trees of different sizes along the road. The background is a light green color with a grid pattern.

-
- A detailed map of a forest landscape. A river flows from the top left towards the bottom right. A path, marked with a dashed line, winds through the forest. Various types of trees are depicted, including tall evergreens, deciduous trees with green foliage, and smaller shrubs. A small building is visible near the river. The map uses a color palette of greens, browns, and blues.

[illegible]

V hustě zabydlených
a více zemědělských
nížinách obydlených
Čechy hlavně
„ovocnářské
lesozemědělství

Ve vyšších
nadmořských výškách
řidčeji obydlených a
to hlavně českými
Němci z
lesozemědělství
převažovaly dřevní
louky a pastviny



Krčmářová, Jeleček (2016) Czech traditional
agroforestry: historic accounts and current
status. Agroforestry systems 90 (3)

KRKONOŠE

H

C

I

von Michau

Koží Hrbet

Koží Hrbet

Kotlík

von Krásná

Stranský Kopec

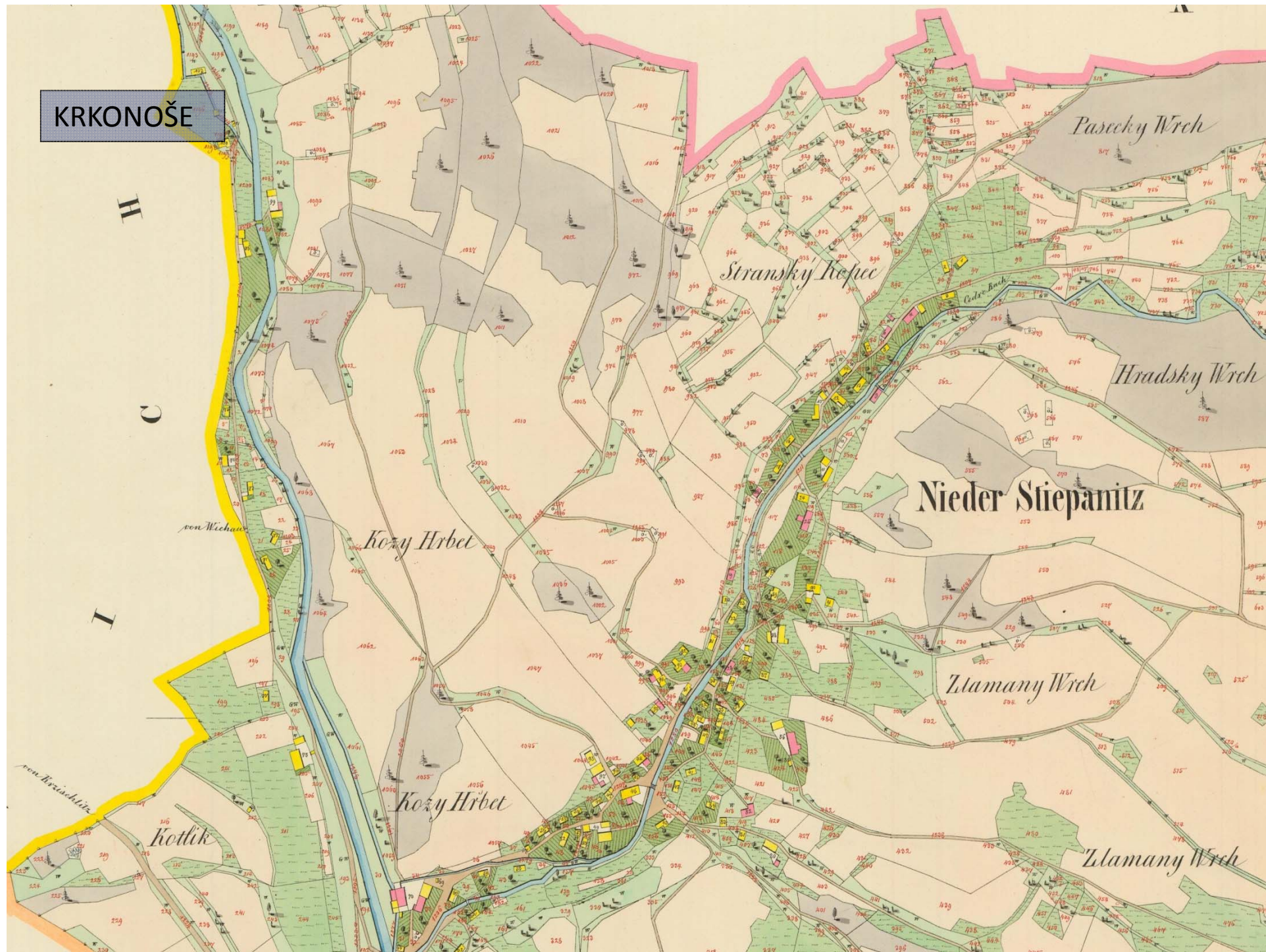
Pasecký Wrch

Hradský Wrch

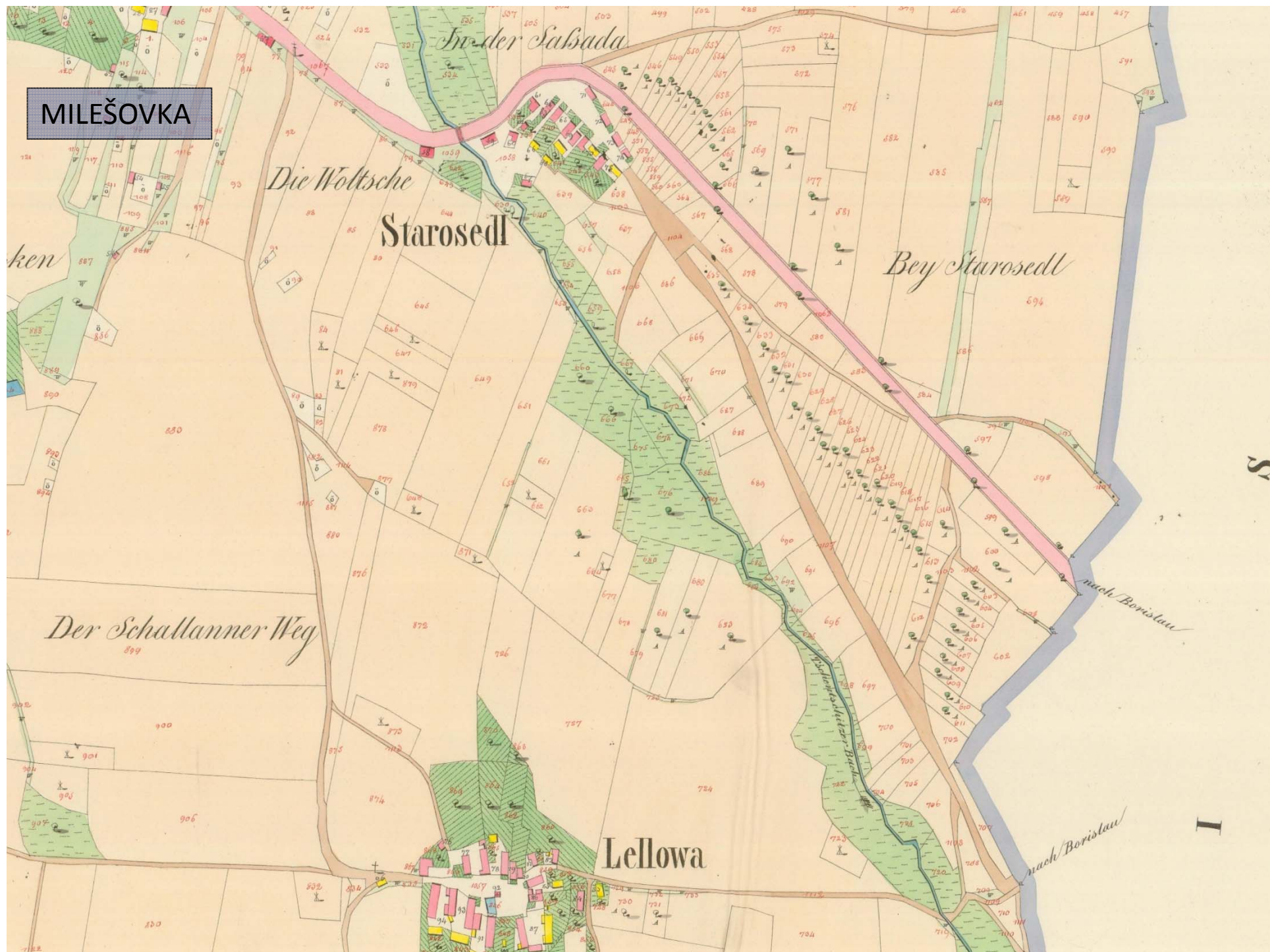
Nieder Stiepanitz

Zlamany Wrch

Zlamany Wrch



MILEŠOVKA



Symbolická anihilace smíšených kultur v zemědělských vědách

František Horský (1801-1877)

Karl Josef Ebert (1802-1882)

Antonín Emanuel Komers (1814-1893)

Bedřich Heyduk (1832 – 1890)

Ferdinand Janovský (1839-1888)

Josef Dumek (1844-1903)

Alois J. Mollenda (1847-1935)

Antonín Dokoupil (1851-1921)

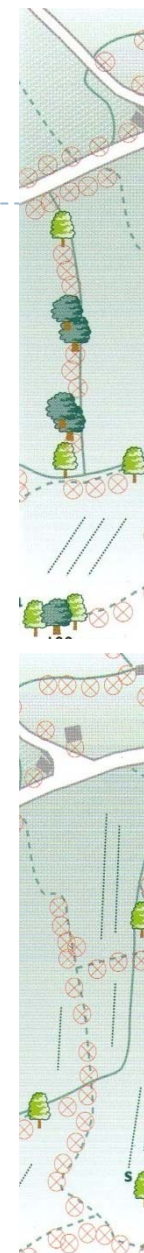
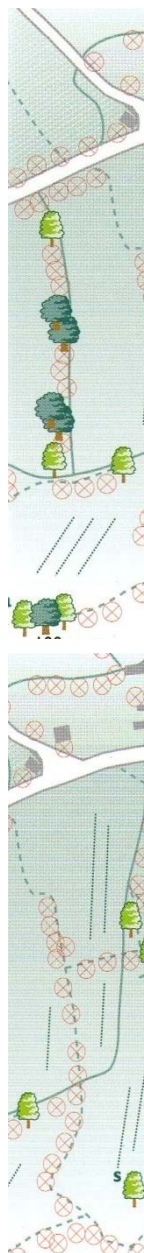
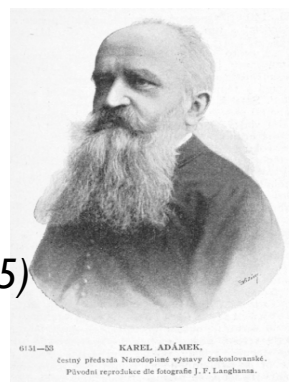
Rudolf Treybal (1854-1911)

Josef Munzar (1863-1926)

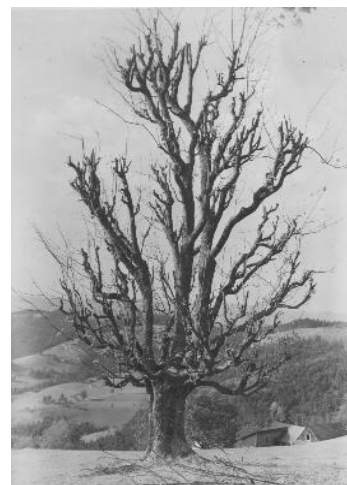
Leopold M. Zeithammer (1834 – 1905)

Karel Adámek (1840-1918)

František Skopalík (1822-1891)



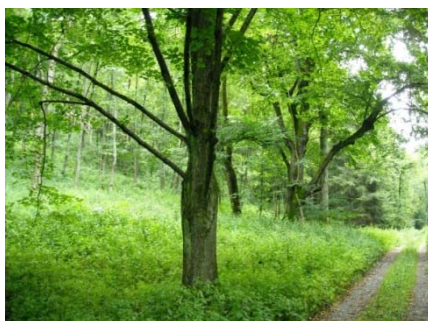
Ještě ve 30. a 40. letech 20. století smíšené kultury normální



Zdroj: Archiv Etnologického ústavu (Gergelová, Otčenášek 2011)

Relikty v současné krajině

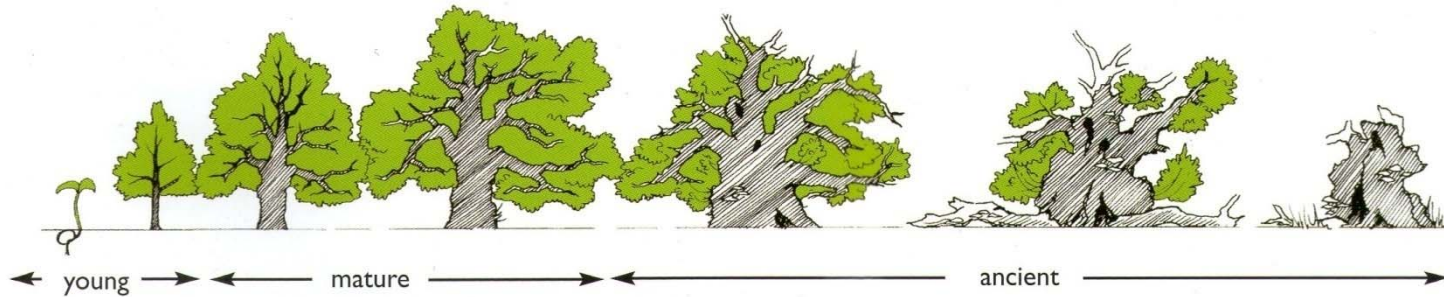
- ▶ intenzifikace nebo opuštění
- ▶ výmladky, seřezávání v koruně, výsadba ve svazečcích, letnění, stromové pastviny
- ▶ jsou neviditelné – know how a know why je pryč



Zdroj: Krčmářová J.- výzkum v Orlických horách

Historie / kontinuita = druhová bohatost, stabilita a zdraví krajiny

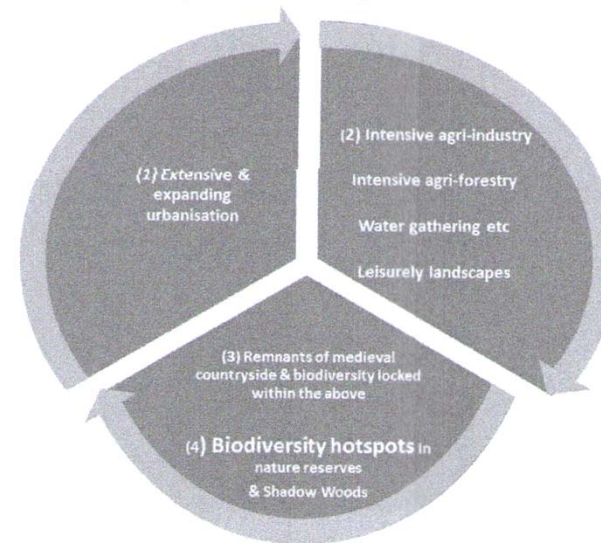
Diagram showing the stages in the life of an ancient tree



The ancient phase may be the longest phase in the tree's life and the most valuable for associated wildlife



The modern countryside & landscape



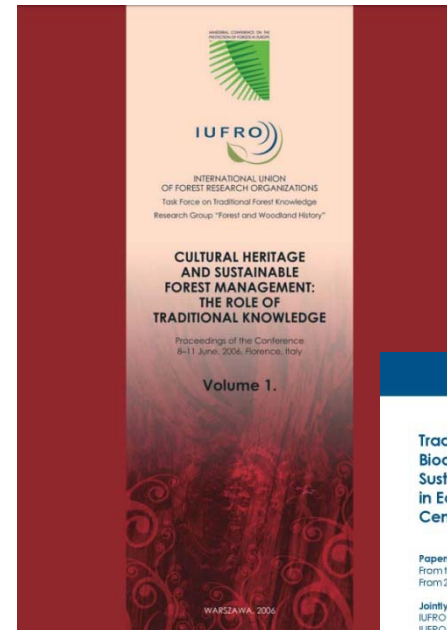
Co se stalo? Poučení?

- ▶ Industrializace a globalizace znamenala přerušení místní tradice užívání území – odpoutání land use od lokality a historie
- ▶ Zavedení moderního zemědělství a lesnictví znamenalo ztrátu nejen biologické diverzity, ale také kulturní – zmizely různé tradiční typy managementu lesních, pololesních a zemědělských krajín



Ctít tradici a lokalitu

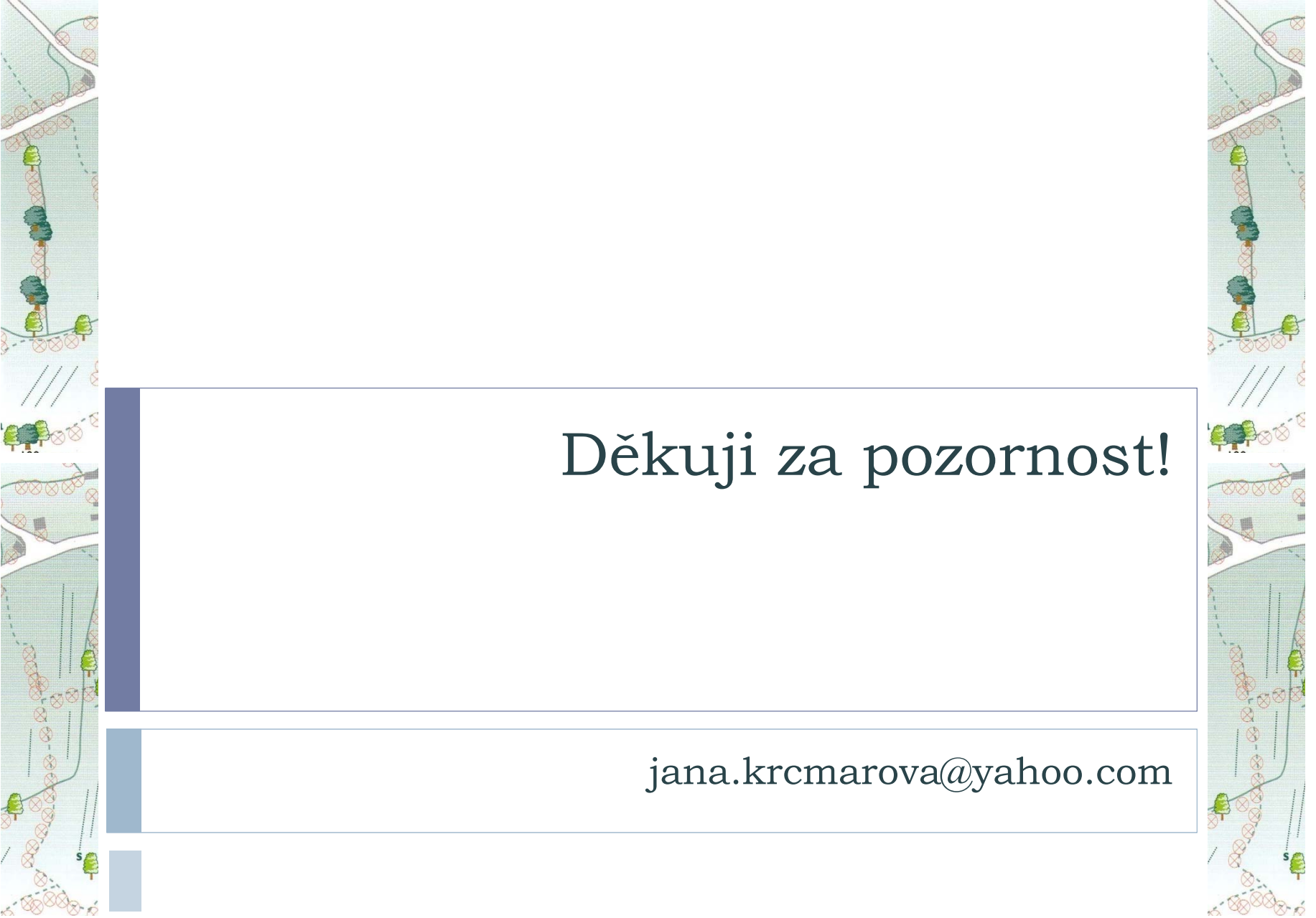
- ▶ Jedna z možností, jak řešit negativní průvodní jevy průmyslového lesnictví, je
 - ▶ reflektovat historii lesů, která je bohatá a místně různorodá
 - ▶ tj. nenechat vytlačit autentické historické systémy a vědění bez ochrany, naopak je využít v turismu i lesnictví



-
- A vertical strip of a cross-stitch pattern. It features a path or road on the left, a fence made of red 'X' marks in the center, and several stylized trees on the right. The background is a light green grid. The pattern is part of a larger landscape scene.



Food and Agriculture
Organization of the
United Nations



Děkuji za pozornost!

jana.krcmarova@yahoo.com